

Szerkesztői szállítás:

Belső-farkashegy 55. szám, hova a lap szellemi részét illető közlemények címzendők.

Az értékes cikkek díjaztatnak. Kéziratok nem adunk vissza.

Előfizetési díj:

Egész évre 12 frt.
Félévre 6 „
Negyedévre 3 „
Egy hónapra 1 „

Megjelenik minden nap, az ünnepeket követő napok kivételével.

KELET

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

Kiadó-hivatal:

Stein János könyvkereskedése, hova az előfizetések a hirdetések küldendők.

Hirdetési díjak:

Négyezer hasábrított garmond sor ára 6 kr. Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr. Nagyobb és gyakori hirdetéseknek külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.

Hirdetések felvételnek:

Bécsben: Oppel & Alajosnál (Wellzeile 22. Hausenstein és Voglernél (Neuer Markt 11.)
Pestben: Lang Leopoldnál (Erzsébet-tér 9 szám emelet.)

Előfizetési felhívás

„KELET”

politikai és közgazdasági napi lapra.

Egy rövid negyedéve, hogy ez új lap szerkesztését elvállalám; de bár a kezdet nem jelentéktelen nehézségeivel küzdve, bár két rendbeli lapárrsal versenyezve: e rövid idő dacára is elmondhatjuk, hogy ma a „Kelet” jelenik meg a kolozsvári lapok közt a legtöbb példányban.

Minden dicsekedés nélkül elmondhatjuk — mert a dicsőret t. munkatársainkat illeti —, hogy a kolozsvári lapok egyike sem fordít oly minden oldalú figyelmet a specialis erdélyrészi ügyekre, mint a „Kelet”, s éppen ezért egész bizalommal nézünk a közelgő évnegyed elé, főkérve a t. olvasó közönséget, hogy megrendeléseit a lapra a kiadóhoz mielőbb megtenni sziveskedjék. Mi a megkezdett úton fogunk tovább haladni, kettőztetett igyekezettel.

Kolozsvártt, márcz. 16. 1871.

Szász Béla,

a „Kelet” felelős szerkesztője.

Kiadói szó. A fentebbiekhez részemről csak annyit kívánok csatolni, hogy tölem telhetőleg mindent elkövetek ezután is a „Kelet” csinos és gyors kiállítása körül. Legújabbban külön gyorsajót is rendelék meg a „Kelet” számára, azon biztos reményben, hogy a folyton emelkedő pártfogás következtében azon helyzetben leszek, hogy a „Kelet” alakját megnagyobbítván, nagy iven adhatom ki.

Az előfizetési pénzek beküldését — Kolozsvártt, Stein János kereskedésébe — kérem mielőbb, hogy az expedícióban fönnakadás ne történjék.

A legczélszerűbben postai útvánnyal beküldendő előfizetési díjak:

Apr.—december (9 óra)	9 frt.
Apr.—september (6 óra)	6 frt.
Apr.—junius (3 óra)	3 frt.
Egy óra	1 frt.

Stein János,

a „Kelet” kiadója.

A német parlament tárgyalásai.

Pest ápril 4.

(A.) Két hét óta ülészeknek a német nemzet választott képviselői az új császárság székhelyén, Berlinben. Az 1848-iki híres frankfurti parlamenten kívül ez az első gyülekezet, mely az osztrák tartományok kivételével, Ösnémetszágot képviseli. A mai gyűlés azonban lényegesen eltér frankfurti elődjétől. Akkor a nemzet jogszerű módon nyilatkozó meggyőződése akarta az egységet megalkotni, az választotta a képviselőket, kik a nemzet színe- s javából kerültek ki. Az akkor célbavett egység annyit jelent, mint egység a békében, a józan szabadságban s a demokráciában. A mostani parlament a hadak vihara közepett született s magán viseli a militarismus bélyegét. A képviselőket ismét a nép választá ugyan, de a megválasztottak között hasztalan keressük az alkotmányos szabadság legkitünőbb bajnokainak neveit. Mind északi, mind déli Németországban megbuktak vagy önkénytelen visszavonultak ama férfiak, kik iránt egész Európa a tisztelet és elismerés érzelmeivel adózik. A mostani egység a porosz királyi család macchiavellista politikájának terméke, s a mint Poroszország nem olvadt Németországba, ugy a jelen parlament sem német, hanem specíficus porosz jellemmel bír.

Mi a parlament eddigi működését illeti, legfontosabb mozzanatát a felirati vita s a felirat elfogadása képezi. A felirat több tekintetben a császári trónbeszéd viszhangja, azonban van több oly pontja is, mely attól kedvezően eltér. Az adresse is azon öntelt, gögös hangot lehell, mint a trónbeszéd, mi a roppant hadi eredményekben leli ugyan természetes indokolását, de nem igen egyeztethető meg azon par excellence „szerénység”-gel, melyet a németek magok számára igényelnek. Noha a trón-

beszéd egy szóval sem említi meg, hogy a béke idején a nemzeti alkotmány szabadelvű irányban fog módosítani vagy bővíteni, a felirat mégis szabadságot vett magának, hogy másfél sorban megérintse a liberalis haladást az alkotmányosság terén. Kezdetnek ez is elég. A felirat még azon figyelemre méltó oldallal bír, hogy erősen hangsúlyozza a be nem avatkozás s a tartós béke szükségének elvét.

A felirati vita alkalmával a parlament egy része épen a non-interventio eszméjét támadta meg. A ház katolikus töredéke ellenjavaslatlall állt elő, mely körülbelől ugyanazon eszmekörben mozgott ugyan, mint a többségi javaslat, de sok hátsó ajtót engedett a kormányknak s azon tendenciát sejteti, hogy az a római kérdésbe beavatkozzék s általában ama politikát kövesse a pápa is Olaszországgal szemben, mint az ösnémet császárság a szász és hohensauf dynastiák alatt. Épen a beavatkozási politika körül forgott az egész vita. Az ultramontánok nem mondák nyíltan ki szándékaikat s csak azt követelték, hogy a parlament ne a feltétlen be nem avatkozás eszméje mellett nyilatkozzék. A többség azonban észrevette, hová irányulnak a tervek s határozottan páleázat tört felettök. Hogy az idegen államok ügyeibe való avatkozás mire szokott vezetni, azt mutatja a multban Németország, a jelenben Franciaország példája. Mindkét ország annak idején számos diadalmas háborút viselt, azonban a győzelem meg nem óvhatta őket a később bekövetkezett végveszélytől. A régi német birodalom saját sulya alatt roskadt össze, a folytonos háborúk által szenvedett vérvesztés megbenítá s megölte azt. Csak háromszáz évnél tovább tartó pihenés, mely idő alatt szomszédjai önkényes zsákmánya s a világ gúnyjának tárgya volt, szerette vissza életerőit. Franciaországot a beavatkozási viszketegeből viselt háborúi juttaták jelen sorsára, s ki tudja hány évtizedébe fog kerülni, míg egykori erejét visszaszerzi?

A német hazafiak tanultak a történetből s nem akarnának ismét ama hibába esni, mely atyáikat tönkre juttatá. Azonban a német parlament e határozott be nem avatkozási szándéka egy lényeges bajban laborál. Németország most kötött kezekkel van a kormány hatalmában, s ha Bismarck gróf egyszer akarja, ugy a nemzet ellenkezése Európát ma ép oly kevéssé fogja egy újabb háború iszonyait megmenteni, mint 1866-ban, midőn a legszűkebb kormánykörök kivételével mindenki ellenezte az úgynevezett „testvérháborút.”

Az associatoról.

II.

Népünk századokon át sokkal szerencsétlenebb viszonyok között élt, semhogy a civilizáczióknak és értelmi fejlődésnek azon fokára emelkedhetett volna, melyen mostanában a szerencsésebb nyugati népek állanak. Ez tagadhatatlan. De hogy a jelen században, és különösen a legközelebbi 4—5 év alatt nagyobb haladást nem tett, és hogy a kedvező körülményeket mivelődésének és vagyonsodásának előmozdítására jelenben sem használja föl eléggé: ez — mondjuk ki nyíltan — menthetetlen.

„Az associatio egyike a leghathatósabb közegeknek a politikai és socialis fejlődésben, egyesítő kapesa a szétágazó s elszigeteltségükben gyenge erőknak s érdekeknek; rugója a humanitás és haladásnak; iskolája a politikai eszélynek és tapintatnak; tüzhelye és emeltője a közszellemnek és a hazaszeretnek; főfő tényezője, ismertetőjele és föltétele minden alkotmányos államrendszernek” — mondja Kautz jeles nemzetgazdaságtanában.

És a mi újabb alkotmányos aeránk alatt miként nyilvánult nálunk az associatio szelleme? Ugy, hogy mihelytt az egyesületi jog gyakorlatára tér nyílt, azonnal nagy buzgósággal kezdtünk alakítani demokrata köröket, melyekben a világon mindent csináltunk, csak éppen a szellemi és anyagi haladást nem vittük előre egy lépéssel is. Övő rendszabályok következtében csillapult ugyan a demokrata körök alakításának passziója; „de nem csillapult ám a mindent felölölő, pótló és fölemesztő politizálási passzió!” Sőt, miként az epidemia, egyre terjedőben van. Sokan vannak polgártársaink között, a kik csakugyan nem rágalmazhatók azzal, hogy az államtudományok tanulásával fásasztották volna valaha magukat; hanem azért erősen hiszik, hogy ha „ők” mentire hagyják a politikát: Európa dongái menten összedőlnek.

Nagyon természetes tehát, hogy országos és haza-

fiai(?) gondok nem engednek időt holmi aprólékos keblügyek elintézésére, egyletek alakítására s több effélékre.

Ime, ez az egyik — és pedig fő — ok, mely miatt nálunk az associatio még teljességgel nem birt akklimatizálódni.

Népünk nagy része tudatlan; tehát kezdeményező nem lehet. Az anyagi és szellemi haladás szükségét érzi ugyan, s ha kijelölnek neki az önségély módokat, örömmel is ragadná meg azokat; de ha az értelmiség legnagyobb része az oktatás, tanítás és kezdeményezés fáradsalmait elvállalni nem képes, vagy nem akarja: honnan reméljük aztán segélyt a nép bajaira? honnan vegyünk irt a nemzeti sebekre?

Szóljunk nyílt egyenességgel! Azon urak közül, kik szeretik magukat népevezérek gyanánt gerálgtatni (tisztolat a kevés számú kivételeknek) igen sokan még csak gondolni sem szoktak arra, hogy a népnek valódi bajain realiter segítsenek. Lehet, hogy erre azért nem gondolnak, mert a gondolkodás egyáltalában nem is mesterségük. Hanem midőn valami választásféle van kilátásban, olyankor nem szokták ám elmulasztani a korteskedést, hízeltést, ámitást. S elég lelkiesméretlenek vágyakat keltetni föl a népben, melyeknek elérhetlen voltát ők maguk is igen jól ismerik. A nép szavaz, miként a kortes urak kívánják, aztán várja a megígért eldorádót. De persze, az nem röpül be sült galamb gyanánt, a votum kimondása után távta maradt szájba.

Mi természetesebb, mint hogy a szegény, elámitott, rászédett nép oly gyakori megcsalása után végre elveszti hitét, bizalmát mindazok iránt, a kik állás, vagyon vagy értelmiség tekintetében föltötte állanak.

A hol e szerencsétlen állapot bekövetkezett, ott gyanakodva fogja hallgatni népünk a legbecsületesebb tanácsokat, a leghasznosabb reformeszméket is. Ott minden alkalommal fölűti fejét amaz utógondolat: ismét rá akarunk szedni...

Itt van a másik — nem kevésbé jelentékeny — ok, mely miatt még mindig perhorreskáljuk az associatiót, mely miatt perhorreskál népünk minden olyan reformeszmét, melyet a dolog természeténél fogva magassabb állásu egyéneknek kell kezdeményezniük.

Jenei Viktor.

BELFÖLD.

Román lapszemle.

(1.) A „Gazetta” 22-ik számában Popp Vazul László felhívást intéz a román értelmiségnek görög catholicus részéhez, mely felhívásban előre bocsátva, hogy az 1697-ben történt unio alkalmával a románság nagy része csakis az ösmeretes négy pont elfogadása, s minden más feltétel kizárásával egyesült a romai catholicusokkal, s hogy ezen egyesülést ugy, a hogy történt, ind ekkorig a kormányok, ugy mint clerus respektálta, figyelmezteti a románságot azon veszélyre, melyet a catholicus congressus által hozott szabályoknak a kormány általi elfogadása a románságra hozna; mert e szabályok „rölkön nélkülünk” hozattak, mivel annak létrehozásába két, a nyáját elhagyott főpásztoron kívül több román s illetőleg görög egyesült catholicus be nem folyt. E végett indítványozza, hogy tekintve az úgy sürgősségét, folyó év ápril 13-án gyűljenek össze a románok Károly-Fehérvárra, hogy tanácskozzanak a felett, mit kellessék tenni, hogy ezen szabályoknak a görög catholicusokat illető része ö Felsője által ne sanctionáltassék s hogy egy görög catholicus congressus mielőbb összehívassék.

Ezen felhívás folytán a Gazetta szerkesztősége figyelmezteti a románságot, hogy azonnal tartssanak esperestségenként gyűléseket, s képviselőket választva, azokat küldjék el a kitűzött gyűlésre, melynek megtartásáról a királyi biztos ö nmlga is értesítve van. A kolozsvári esperestség folyó hó 4-én Pap Gábor esperest, s Popu József egyesbíró személyökben képviselőit meg is választotta e gyűlésre.

A Jassyban megjelenő „Secolulu” zsidó politica czim alatt a romaniai zsidók által követett politikától való óvakodásra figyelmeztet, kik egyideig, mig t. i. a francziák hatalmasak voltak, folyvást azoktól kérték segélyt, a kik ugyanis egoisticus érzelgéseikben minden nyomottnak oltalmat ígértek, nem ügyelve, hogy a legnagyobb elnyomatásokat ők maguk hajhták végre. Látna pedig, hogy a francziák megbuktak s hogy onnan többé semmi segélyt sem várhatnak, most Ausztria s főleg Magyarország, természetes szövetségeséhez, Románia legdühösebb ellenségéhez kezdenek fordulni. E végből a románok jelszavává teszi, hogy ugy ügyeljenek, miszerint azok, kiktől a zsidók pártfogást reménylenek, sohasem számíthatók a romanismus barátai közé.

A romániai lapok gunynyal s piszkolódással kísérve közlik Stroussbergnek a berlini Lloydban megjelent mentegető czikkét, melyben magát tisztázni kívánva, az egész ellene indított lármát kohlománynak nevezi.

A „Telegrafulu Romanu” a szász egyetemről, Erdély hajdani alkotmányának ezen „reszt”-jéről írva, ugy találja, hogy az a jelen álláspontjában csak is a szászokra,

s nem a nagyobb számot tevő románságra nézve is erősebb, mivel a jelenben hozott három dracoi törvény nem a nép joga megővására, hanem annak megsemmisítésére el-
len van intézve.

A „Federatiunea” Károly fejedelemnek az új minisztérium tárgyában tett kíváncsi, s leköszönési fenyegetőzést közölve, megjegyzi, hogy nem tudja ugyan még a román kamara elhatározását, s szándokát ezen kíváncsiakra vonatkozva, de meg van győződve, hogy erre csakis egy hatalmas veto lehet a felelet. Különben is a helyzet annyira szomorú, a fejedelem annyira eljátszotta népszerűségét, hogy küszöbön van az idő, a midőn minden román egy érzéstől lelkesedve fel kell hogy álljon, hogy hazáját a közelgő nagy veszélytől megóvja, s hiszi is, hogy Románia, mely meg tudta állani helyét a legveszélyesebb körülmények között, most is megmutatja, mire képes a nemzeti lelkesedés. Ugyanez a lap jelenti, hogy Hosurachi Sándor a birodalmi tanács tagja, bukovinai képviselő, a bukaresti tudós társaság tagja, folyó év mártius 20-án Nápolyban meghalt.

Országgyűlési tudósítás.

Pest, április 4. 1870.

Elnök Somssich Pál, jegyzők: Ivaskovics, Jámor, Parcsetics.

Szathmáry Károly interpellációjában a közlekedési ministertől kérdezi, vajon szándékozik-e egy szakér-
fiakból álló küldöttséget kiküldeni arra nézve, hogy a báltaszkai-zágrábi vonalnak Kaposváron felállítandó állomása az ottani helyi szükségeknek megfelelő módon és helyen építtessék?

Ki fog adni a miniszternek.

Török Sándor (sopronyi) következő határozati javaslatot nyújtja be:

„Tekintve a nemzeti színművészetnek a hazai cultura fejlődésére kiható nagy fontosságát, hívja fel a képviselőház a belügyministert, mikép a folyó évi husvét hetében Pesten ülésező és a vidéki színészet rendezése, valamint egy nyugdíjalap alkotása iránt egybegyűlt színészcongressus működését figyelemmel kísérve, azt lehetőleg elősegítse és a nemzeti színügy céljainak leginkább megfelelő irány-
bani vezetésére a szükséges intézkedéseket tegye és az eredményről a háznak jelentést tegyen.”

Szeniczey Ödön interpellálja a kormányt:

1. Mennyire haladt előre az ország fővárosának Zimornyall leendő összeköttetését illető vasútvonal tanulmányozása.

2. Megtett-e a kormány minden intézkedést, hogy a kérdéses vasúti összeköttetésre vonatkozólag a Duna mindkét partján tanulmányok vétessenek fogantatva, s hogy azok eredménye a törvényjavaslattal egyidejűleg terjesztessék a képviselőház elé.

Gr. Zichy Nándor Ghyezy Kálmán tegnapi interpellációjának hatását ellensúlyozandó és a katolikusok megnyugtató céljából következő interpellációt intézi a közoktatási miniszterhez:

Szándékozik-e a vallás- és közoktatási miniszter úr Ghyezy Kálmán képv. úr interpellációjára mielőbb válaszolni, hogy az ezen interpellációban felhozott tények helyreigazítása által a Magyarországon élő kath. honpolgároknak azon megnyugtatót szerezze, melyre ők méltán számot tartanak, s nevezetesen szándékozik-e őket az iránt megnyugtani, hogy az 1848: XX. t.-cz. 2. §-ban a választásfelekezeteknek biztosított jogegyenlőség és viszonyos jog alapján tőlök sem fog azon önkormányzati joggyakorlat megtagadtni, mely a görögkeleti egyház hiveinek az 1868: IX. t.-cz. által tényleg már megadatott?

A KELET TÁRCZÁJA.

BIRÓ MÁRTON.

— Elbeszélés. —

Irta Beóthi Zsolt.

(13-ik Folytatás.)

Már meggyújtották a gyertyákat s le is égett belőlük jó darab. Én levegőt színi mentem ki a kertbe. Sötét volt egészen, nem világított a hold, hideg szél zizegett a fák között s a cigányok pihentek egy kis ideig odabenn. Forró fejjel jártam keresztül-kasul az utakon. Egyszer — a mint elmerülve járkálok, — egy fehér ruhás leányt pillantok meg magam előtt. Fejét kezére hajtotta s aludt, sirt vagy gondolkodott. Közelebb voltam hozzá, hogysem észrevétlenül visszafordulhattam volna. Rá is ismertem rögtön. A pap nagyobbik leánya volt. Nem rezzen össze, a mint észrevettem, hanem csöndesen emelte föl fejét és rám nézett.

— Mit gondolsz, Julcsa kisasszony, — szólított meg, összehúti magát. Későn van és hideg szél fúj.

— Ne féljen Márton, — felelt tiszta, csengő, nem reszketeg hangon. Ne féltsenek engem. Mit aggódik maga éretem?

Mintha nevetni akart volna.

— Talán elunta a mulatságot? — kérdelem.

— Nem untam el. Inkább nagyon jól mulatok. Csak melegem volt, azért jöttem ki. Jöjjen, menjünk be, már lehültem.

Megindultunk. Alig tettünk egy-két lépést, megszólalt odabenn a zene. Végigrezgett a levegő. Julcsa hirtelen megállt és elkezdett keservesen zokogni. Azután visszafordult és otthagytott.

Odabenn megmondtam az apjának, hogy leánya rosszul van, menjenek haza. Az időgáláló öreg sohajtott egyet:

A ház napirendre térvén, folytatja az urbéri viszonyok rendezéséről szóló törvényjavaslat részletes tárgyalását.

A 80. §. elfogadtatik.

A 81. §. után a miniszter egy új §-t indítványoz, melyszerint Tolmács és Törösvár koronai uradalmak urbéri rendezése iránt külön törvény intézkedjék.

Elfogadtatik.

A 82—88 §-ok változatlanul elfogadtatnak.

A 90. §-hoz Kerkápoly pénzügyminiszter indítványoz módosítványt, mely szerint a váltási kötvények törlesztése fele részben kisorsolás, fele részben azonban viszszaállítás útján történjék.

A módosítás elfogadtatik, valamint a többi hátralévő §-ok is (91—96), mi által az urbérendezési törvény tárgyalása befejeztetvén, Huszár Imre előadó a ház ülésére közti hagyja el az előadói tribünét.

Elnök a végleges elfogadást a holnapi ülésre tüzi ki.

A napirend második tárgyát képezi a gazdasági bizottság jelentése Kónyi Manó gyorsírói főnök fizetésének 600 frrtal leendő felemelése tárgyában.

Elfogadtatik.

Harmadik tárgya Irányi Dániel határozati javaslata a kisebb államhivatalok pályázat útján való betöltése tárgyában.

Szóltak Irányi, Horváth miniszter, Almásy, Hoffman, Simonyi, Patrúhány; a ház többsége a javaslatot elejti.

Ülés vége 11 óra 45 p.

KÜLFÖLD.

Kolozsvár, április 4.

A párisi választásokban a beírt választók-nak fele se vett részt. Pedig igen könnyen választóvá lehetett az ember: mert ha két választó azt állítja, hogy választó volt, már szavazati jogot nyert. Hogy ily módon számos visszaélés fordult elő, könnyen érthető. Természetesen, hogy legnagyobb részt a Montmartre, Le Villet, Belleville, Charonne külvárosok vitték a tulnyomó szerepet. Azonban feltűnik az, hogy a mérsékelt republikánus közlönnyök a választás eredménye ellen nem kelnek ki, mert a dologban főhibásnak a nemzetgyűlést tartják. „Miért félt a nemzetgyűlés — kérdi a „Siécle” — Thiers ur tanácsa ellenére egyenesen Párisba visszatérni? Miért veté meg Versaillesban a Párisról való aggodást? A követ urak, ép úgy, mint Bismarck, úgy látszik, gyönyörűt találtak abban, hogy Páris saját levében megfulni hagyják.” Ugy látszik, hogy semmi sejtelmünk sem volt arról, hogy míg ők a „Hotel des Reservoirs”-ban dinéznek: Párisban városnegyedről városnegyedre, utcáról - utcára verhetik agyon egymást az emberek.

A „Temps” a választás által előidézett eredményre utalva, felkiált: „Mit tett a nemzetgyűlés. Gunyolta Páris városát, melyet nem tett a kormány székhelyévé és vonakodott sürgős módon egy oly kérdést szabályozni, melytől az utcák békéje függött. Páris a maga sorsára hagyta és másfelől látszott várni a feladat megoldását, a melyhez ő nyulni nem mert.

Egyébiránt úgy a Siécle, mint a Temps constatálják, hogy a Communeban két ellenkező iránylat van: a socialisticus-föderalista és a jacobinicus-centralista irány, de ez utóbbinak nem tulajdonítanak nagy és tartós fontosságot.

A kivándorlás Párisból nagy mérvben növekedik. Versailles lakossága néhány nap alatt 40,000-ről 80,000-re szaporodott, úgy hogy már szállás sincs. Páris-

— Tudom. Szerencsétlen vagyok a gyermekeimmel. És a pap-család elhagyta a lakodalmat. A lekváros száju kis gyermek már rég aludt anyja ölében és másik lakadalomról álmodott. Aludj el te is, jó nagynén, és álmodjál te a másik lakadalomról, melyben te vagy a menyasszony? Álmodjál, csak álmodjál?

Ötödik fejezet.

Egy este — néhány hete lehetett már a lakadalomnak, — kinn sétálgattam a falu határában. Az ég mogorvább volt már, a szél hidegebb és lármásabb, a fák kopaszabbak voltak és a szegény emberek szedegették az erdőn a fűtőt. A nyugvó nap előtt egy vékony fellegecske hozódott el; de a vörös világosság áttört a fátylan s a láthatár széle és a száraz tarló messze piroslottak előttem. Az a szomorú, erős őszi pirosság volt ez, melyet remegve és sirva nézünk kedves betegeink arcán, mikor közelednek a tél és éjszaka. Ismerjük mi mindnyájan ezt a pirt. Láttuk mindnyájan. Lestük és sirtunk fölötte.

(Az emberke merőn nézett maga elibe a levegőbe, mintha a nyugvó napot és az őszi este piros világát akarná látni. Mintha nem lett volna egészen magánál, az utóbbi szavakat többször ismételte. Látszott rajta, hogy másutt jár az esze. Csak egy kis idő múlva szedte össze magát és folytatta meséjét.)

A mint járkálok, találkozom itt künn Sádi Danival és a káplánnal. Minthogy az utóbbi jó urnak ismeretes tulajdonsága, hogy csak akkor beszél, ha négyzsemközt van valakivel, a beszélgetést csak mi ketten folytattuk Danival.

— Hát hogy vagy Dani?

— Jól, — felelt az új ház, kin rendetlenül és keféletlenül lógott a ruha. Nagyon jól vagyok, pajtás.

— Hát a feleséged?

— Az is jól van. Semmi baja. Egészséges. Jó kedve van. Nem kívánczik bazi. Nos, van-e még valami kérdeznivaló?

ban a boltok, főleg a fényűzési raktárak zárva. Szomorú hírek keringenek a városban. Azt mondják, hogy a bankot kirabolták, hogy az elfogottak száma már 1500 emberre megy.

De a vidéken: Lyonban, St. Etienneben, Toulouseban, Narbonneban, Marseilleben a rend helyre van állítva.

Az angol alsóházban a conferentia tárgyában pénteken élénk vita volt. A radikális képviselő Dilke a minisztérium ellen intézendő roszalási szavazatot indítványozott. Hangsúlyozta ő azt, hogy Anglia résztvevő a conferentiában és pedig szükség nélkül nem helyeselhető sietőséggel és alkalmatlan pillanatban. Mindent egybevéve a conferentiának nem kellett volna létre jöni. Az Oroszország és Poroszország közt létrejött egyetértésről megjegyzi szónok, hogy annak létele minden részről meg van erősítve; Bernstorff magatartása által a conferencián kétségtelenné van téve és a két császár közt váltott barátságos jegyzékváltásban leplezetlenül bé van valva. Szónok óhajtja a kormánytól megtudni, hogy tulajdonképpen mit akart a conferentiával! E nélkül Oroszország szövetségesei nélkül maradt volna, mert Poroszországnak elég tennivalója volt. Lord Granville jobban tette volna, ha a Gorcsakoff-féle jegyzéket, mint üres fenyegetést, figyelmen kívül hagyta volna. Oroszország azért nem tört volna be a török vagy osztrák területre és Anglia sem lett volna kényszerítve háborúba bocsátkozni a szerződés megtagadásáért.

Néhány szónok támogatá Dilke indítványát, de ezt végül szavazás nélkül, elveték.

A porosz sajtó nagy érdeklődéssel fogadta a szláv congressus eszméjét, melynek tendenciája az összes szláv törzseket foederatív alapon egyesíteni. S épen e foederatív irányzatának tulajdonítják némelyek azt is, hogy az illetők nem merik gyűlésüket Oroszországban, mely pedig a panszláv tendenciáknak gyújtója, tartani. S csodálatos, hogy hol akarják a panszlávok e congressust tartani: Bécsben! denique Ausztriában a szlávizmus már oly erős gyökeret vert, hogy tendenciák, melyek az egész európai szláv fajt felölelik, nem Oroszországban vagy a török-szláv tartományokban, hanem épen Bécsben, a germanisatio eddigi főszékében, találják fel tűzhelyüket.

A KELET magán-távirata.

Feladatott Pesten, április 6. 10 ó. — p. d. e.

Érkezett: április 6. 11 ó. 10 p. d. e.

Negyediken kormánycsapatok Chatillon routte-ban megtámadták a lázadókat, 4000 embert elfogtak. Henry tábornok fogoly, Duval több más tábornokkal megöletett. Jelenleg Chatillon és Issy erőd közt, hol 40,000 lázadó áll, erős tűzérsegi harcz foly.

Párisban kibékítő bizottság alakult. A versailles-i sereg teljesen körülfarolta Párist.

Marseille-be 5000 katona vonult, a lázadókat a pályaudvaron rövid harczban szétverte, elfogta.

A berlini nagy haditanács teljes passivitást fogadott el s a hadikárpótlásra a lázadás elfojtásáig várakozni fog.

Béke-conferentia tegnap ülésezett. — Shamiyl meghalt.

NAPI HIREK.

— Várady Móricz főgymn. igazgató urtól a következő sorokat vettük: „Tekintetes szerkesztő ur! A becses

Nem volt egyéb semmi. Értettem a nélkül, hogy kérdezősködnöm kellett volna.

— No ha nincs, hát áldjon meg az isten. Sietek haza. Vár a feleségem. Ne fájjon a szíve szegénykének.

Dani tovább ment. Egy gyaloguton egyenesen az ispánháznak tartott. De a mint már közel volt, megfordult, és visszafelé sietett arra, a merről jött. Botjával utközben csapkodta a földet és nem nézettsemerre.

Mikor elváltunk, Gyuri mellettem sohajtott egyet és örült, hogy végre belekezdhet hazudozásába. Ezuttal deákéletének képeit idézte föl a mult kétes homályából. Sarkpontjai hazudozásainak következők voltak: rektor, a ki iszik, a rektor leánya a ki csudaszép, izmos segéd-tanító, a ki szintén iszik és szerelmes a csudaszép leányba, végül győzelem a csudaszép leányon és elpáholása az izmos segéd-tanítónak ivás közben, reggel felé.

Igy értünk a templom elé. Gyuri hítt, hogy menjek be hozzájuk. Bementem; de csak Julcsa kisasszonyt találtam otthon. Az öregek temetésen voltak. A leány a homályos első szoba kis ablakánál üldögélt és szorgalmasan öltögetett egy kopottas, fekete köpenyegen, melyet édes anyja, a tiszteletes asszony már számtalan télen át hordoz és nem is szándékozik addig letenni, míg egy melegebb és nehezebb takaróval, az anyafölddel cserélheti föl. Fejét lehajtva varrott Julcsa s a szűk nyíláson betóduló sugarai a nyugvó napnak komoly, bánatos arcát és nagy, fényes szemét világították meg.

Gyuri pipáért ment a hátulsó szobába és én hosszasan néztem a leányt, kinek keblét oly mély fájdalom nyomja és ujjai oly gyorsan öltögetnek. Néztem sokáig némán és nem jutott eszembe egyetlen szó sem, melylyel meg tudtam volna törni ezt a nyomasztó csöndet. Gyuri egyre késett s én nem hallottam a nagy fali óra ketyegését, csak a tompa, erős kakukkolás vert föl elmerültségemből. Ő csöndesen bocsátotta le kezét varrására és emelte föl rám tekintetét.

(Folyt. köv.)

lapja 78. számának napi hireiben megjelent, engem mint főgymnas. igazgatót érintő közleményt indítva érzem magamat rectificálni. A dalárdának czélja lévén a főgymnas. ifjúságnak műnekekben képzése és emellett ünnepélyes alkalmok az isteni tisztelet emelése, a róm. kath. főgymnas. dalárda mint ilyen zenével nem akarhatta az ünnepelt féfi ut meglepni. Azon passusra, hogy jónak láttam megtiltani az ifjúságnak tiszteletének kifejezést adni a nagy költő irányában, szükségesnek találok megjegyezni, hogy abbéli tilalom sem szóval sem írásilag nem adatott ki, hanem igenis beleegyezésemet nem adtam a nálam csak egy nappal előbb bejelentett dalári tiszteletési szándéknak kivételéhez, nem adtam oly szentpontból, mely a jelzett ténykedést megelőzőleg hivatalos állásomnál fogva nem vala mellőzhető. Erre csak annyit kívánunk ezúttal megjegyezni, hogy, ha minapi ujdonságunk valamely fölvilágosítást szükségesé tén: a fentközlött soroknak annyival inkább van szükségük arra, miután velünk együtt nagyon sokan nem fogják tudni, mi az a „szempont, mely nem vala mellőzhető.“ Jókai Mór egy nemzeti ünnep alkalmából, mint az irodalom férfa jelent meg közöttünk, s mint illet, pártkülönbség nélkül örömmel fogadtuk. Hogy a magyar tanulmányok ifjúságát ne lelkesülhessen a magyar nemzeti irodalom és művészet s ezek képviselői iránt: azt semmiféle „szempontból“ kimagyarázni magunknak nem tudjuk.

— Szerdahelyi Kálmán, Prielle Kornélia és Bogdanovich Krisztina még mind vendégei városunknak, melyet holnap reggel hagynak el. Tegnap este a „Deborah“-ban a tetszés többszöri nyilvánítása mellett nézték végig Kassainé játékát, melyet a közönség többször viharos tapsokkal szakított félbe.

— Brassai Samu, jeles tudósunk a Virgil magyar commentarait (Veress Ignác és Szénássy Sándor) kritikai pálcájával meglegyintgetvén, a latin epicustól Horácushoz fordult s jelenleg ennek satyráiról ír egy beható tanulmányt. Örövendő regisztráljuk veterán írónk fáradhatlan munkásságának e legújabb jelenségeit.

— Hegedüs Sándor, a „Hon“ belmunkatársa (városunk szülöttje) husvét keddjén üli lakodalmát Jókai Mór házában, koszosz írónk unokahúgával, Jókai Jolán kisasszonnyal. A távolból szerencsekívánatainkkal járulunk a boldog ifjú pár lakodalmához.

— Veszely Károly, m.-vásárhelyi plebános, főesperes és pápai kamarást közelebről, mint halljuk, czimzetes apáttá nevezik ki. E kitüntetés kétségkívül kiérdemelte hazafi érdemeivel, de nem a kath. congressuson küldött érzelmeinek épen meg nem felelő se hideg, se meleg magatartásával.

— A magyar keleti vasuton februárhóban a következő építkezési munkálatok történtek: A károlyfehérvár-tővismarosvásárhelyi és tövis-kiskapus szászvárosi 27³³ mérföld hosszú vonalon 1550 napszamos, 600 kézműves, 270 lóval, 49 szekérrel és 30 lowryval működött: elkészült az alépítményből 84,7%, a felépítményből 87,3%, az épületekből 81,1%. A kis kapus nagyszabedű 5³ mfd. hosszú vonalon 220 napszamos, 200 kézműves, 6 lóval és 36 szekérrel működött. Elkészült az alépítményből 45,9%, a felépítményből 80,6%, az épületekből 21,9%. A kolozsvári-győreskoosárdi, győrestordai és szász-város-brassói vonalon 100 napszamos és 10 kézműves működött. Elkészült az alépítményből 8%, a felépítményből 45%, az épületekből 1,5%.

— A honvédek golyó-szoróival már rendszeren folynak a gyakorlatok a Rákoson; József főherczeg is — ki köze legyen mondva már kiköltözött családjával a nyárára Al-Csuht-ra — megjelent többször a gyakorlatokon s megelégedését fejezte ki a kezelők ügyessége fölött.

— Az akadémia apr. 3-diki ülésében a második fölolvadás Szilágyi Ferencz volt, ki „II. József eszázár, mint az erdélyi róm. kath. egyház reformatora“ czim alatt igen érdekes korrajzot mutatott be a tudomány ez együletének.

— Bródy Zsigmond, miniszteri titkárrá nevezetvén ki a belügyésnégnél, immár kilépett a Pestí Napló szerkesztőségéből, melynek — s előbb a Századunknak — igen munkás és jeles munkása volt. Maga e kinevezés elismerésül szolgál a szorgalmas író tehetsége iránt.

— A maros-vásárhelyi Bem-szoborra, a legutóbbi kimutatás szerint, melyet Szabó János, honvédőrnagy mint elnök és Csiki Károly, pénztárnok, tesznek közzé: mult hó végeig 9723 ft 94¹/₂ kr. gyűlt be. Ez összeg természetesen még távolról sem elég a szabadság hősiének méltó szobrára, de remélhető, hogy az aránylag rövid idő alatt gyűlt már is szépecske summa folytonos gyarapodásnak fog örvendeni.

— A takarékpénztárak örvendés szamban szaporodnak az erdélyi részekben, Kézdi-Vásárhely és Ludas csak most alapított ily áldásos intézeteket, utabban pedig Sz.-Udvarhelyről és Sepsz.-Sz.-Györgyről veszünk hasonló tudósítást. A m.-vásárhelyi takarékpénztár is szép eredménnyel zárta le második üzleti évét. S így remélhető, hogy lassan-lassan csak hozzázokunk a takarékosághoz.

— A bűdös-kénbarangnál, Torja fölött, a kormány állami szemgyógy-intézetet szándékozik állítani. A „Sz. Hírlap“ épen most közli az orvosi véleményt e czélszerű intézmény tárgyában.

— Az arad-temesvári vasutvonal rendőri és technikai bejárása az illető kormány-közegek részvétele mellett végbement. A vonal megnyitása a bejárás eredményétől van föltételezve. Mint avatott körök állítják, a várva-várt megnyitást még a hét folytán remélhetni.

— Szépne asszony tegnap utazott el városunkból, még szerződésidejének végleltelte előtt megválva színházunktól, mely, ha nem is világra szóló művésznőt, de használható tagot veszített benne. Megemlítjük egyszersmind, hogy a Debreczen hire szerint a Rónai-pár a debreczeni színházhoz szerződött ismét s így Fehérvár urnak újlag figyelmébe ajánljuk Orbánné asszonyt, kinek tehetségéről igen illetékes helyről vettünk előismerő nyilatkozatot.

— Az erdélyi muzeum-egylet évkönyvei ötödik kötetének most megjelent 3-ik füzetéről a Bp. k. következőleg emlékezik meg: Kiválóan érdekes tartalmat teszik: „Appendix Catalogi Coleopterorum Transilvaniae“, „Adalék a kolozsvári lakatos és sarkantyus czéh történetéhez“ Finály-

tól, egy okmány másolattal, „Erdély bőr, és egyenes röp-tűi“ Hermánn Ottótól, végül „Az erdélyi könyvtárak régi magyar könyveiről“ Szabó Károlytól. 11-ik közlemény az erdélyi muzeumi könyvtár régi magyar könyveiről 121. szám-tól 249-ig (1635—1670-ig). Magyar bibliographia teljes hiányában bibliographusainkra nézve is megbecsülhetlen gyűjtemény; de tanulságos, becses mindenkinek, ki bármi okból a régi magyar irodalom bármely termékét használni kénytelen. Ez, mondhatni, a könyveknek nemcsak leírását, hanem történetét is adja, s oly tudós apparatussal, oly gondos criticával, mely épen semmi kívánni valót sem hagy fenn. Nemcsak bámulatos irodalomtörténeti ismerettel, hanem a legkisebb aprólékosággal kiterjedő pontossággal van eldöntve minden kérdés, van tárgyalva minden munka, van fellemlítve minden részlet, mely irodalom-történetünkben bárhol is megjelent. Sajnálni csak egyet lehet: hogy oly hosszú időközökben jelennek meg e közlemények. Ez utóbbi megjegyzésre nézve megnyugtatóul szolgálhat a muzeum-egylet idei közgyűlésének ama határozata, mely szerint az eddigi évkönyvek helyett évnegyedes füzeteket fog egy állandó bizottság kiadni.

— Tűzkronika. Alig van nap, melyen tüzesetekről ne vennénk tudósítást. A tavaszi szeles idő megkivánja a maga áldozatát s ugylászik Szt.-Florian épen midőn legnagyobb szükség volna rá, van legkevésbé disponálva arra, hogy csodákat míveljen. Nagybbszerű égések voltak a napokban: Süllyében, Bun-on, Segesvárt (két ízben), Bereksző-n, Almakerekén, Ajtán, Bikisen, Egeresen, Vaádon, Bárcán, Szt.-Mihályon, Szt.-Andráson, Almáson, Szarvodon stb. Apróbbak: Fenesen, Verzáron, Kimpulyán, Ivánfalván, Feketemárton, Somfaluban, stb. Tudósítóink megelégedéssel constatalják, hogy a nagyobb rész biztosítva volt.

— A „Victoria“ az utóbbi időkben tűzkárokat fizetett ki: Sz.-Ajtán, Szt.-Pálon, Borberekén, ismét Szt.-Pálon, Kis-Bacsonban, Szépvizen, N.-Csütrön, Schellenbergen, Vessződön, Hosszúfaluban, Eszteleken, Bádokon, Várhegyen, Szerdahelyt, Száldobon, Polyánba stb. Rövidség okáért csak megemlítjük e helyeket, honnan elismeréssel említi a „Victoria“ szokott gyors és becsületes eljárását a fizetések körül.

— Lövey Klára k. a. Szerdahelyi Kálmán által 10 frtot juttatott szerkesztőségünkhez és pedig 5 frtot az öreg Göde István, 5 frtot a kolozsvári színészi nyugdíj alapjának részére. Midőn az átvett összeget az illető helyekre juttatjuk, egyszersmind köszönetet mondunk a t. kisasszonynak a javadalmazottak nevében.

— A romániai vasuti szelvényeket ápril 1-én Berlinben nem fizették ki. Az érdekeltek közjegyzőileg constatalatták a fizetés megtagadását. A romániai pénzügyek állapotára ez esemény szomorú világot vet s Románia most már végkép elvesztette pénzügyi hitelét.

— Anyai büszkeség. Amerikában is felkarolták az Angliában divó gyermekkiállításokat, Cedar Rapidsben is rendeztek ily kiállítást, melyen 63 anya jelent meg gyermekével. A kiállító bizottság többnyire férfiakból állván, elhatározta, hogy a megjelent anyákra, mint székértőkre bizzák a legszebb, legépebb gyermek kijelölését s így a jutalom odaítélését. Titkos szavazással döntötték el a dolgot, de nem jutottak eredményre, mert midőn a 63 anya által beadott szavazó jegyeket felbontották, mindnyájan más-más név volt olvasható, mert természetesen minden anya a maga gyermekét tartotta legszebbnek.

— Münchenből egy cseh lapot távirati uton értesítnek, hogy dr. Döllinger, a király határozott kíváuatára a miniszteriumba meghivatott, s a cultusminiszterségre van kizemelve.

— Hindu özvegyek a máglyán. Mi európaiak eddig azon hisztemben éltünk, hogy a hindu nőket férjük elhaltával az azokhoz való példátlan ragaszkodás vezette máglyára. Dr. Chever angol tudós azonban az indiai törvénykezésről irt legújabb munkájában egészen más kuforrásból származtatja le eme szokást. Okmányokat sorol fel, melyekből kitűnik, hogy a braminok magok lopták be törvényhozasukba e törvényt önvédelmi eszközül saját nejk ellen. Ennek érvényre emelése előtt ugyanis a hindu nők azzal szokták megbosszulni magokat a férjük részéről tapasztalt elhanyagolás avagy kegyetlenségért, hogy mérget keverték azoknak ételbe. Az angol kormány ujabban betiltotta az özvegyek máglyán való megégetését, minek következménye az lett, hogy az ily özvegyek most titokban lépnek máglyára, ha pedig nem teszik, saját családjok megveti őket s a legszolgáiból munkákra kényszerítik.

— Huszár ezredeink elhelyezése. A huszárezredek, melyek legközelebb viszsztatérnek Magyarországra, következőleg fognak elhelyeztetni: Az 1. sz. huszárezred Temes és Krassóme gyében; a 2. számú Erdélyi keleti részén, törzshelye Brassóban; a 3. számú Erdély nyugati részében, törzshelye Medgyesen; a 4. számú Zala- és Somogy megyében; a hatodik számú Heves megyében; a hetedik számú Baranyamegyében és Somogy megye egy részében; a 10-dik számú Veszprém, Komárom és Esztergom megyékben; a 14. számú Biharmegyében s a hajdukerületben; a 13. számú Fehérmegyében. Egyéb lovasezredekből egyelőre Magyarországon maradnak: a 14. sz. draganyosered Vas megyében, az 1. sz. dsidáserezd Sopron vidékén; a 9. sz. dsidáserezd Pest megyében; a 10. számú dsidáserezd Szathmarmegyében; és a 12. sz. dsidáserezd Bács megyében.

— Jövő számunk a szent ünnep miatt holnapután jelenik meg.

Magyar színészet.

A tegnapi előadás az érdekesebbekhez tartozott, a mennyiben Kassainé mutatta be tehetségét egy sentimentális német dráma szerepében. Mosenthal régi elavult színművét, „Deborah“-t adták elő, czimszerepében Kassainéval, kiről ezúttal hosszabban kell megemlékeznünk. Deborah szerepe hálás szerep, a mennyiben alkalmat ad a legnagyobb szenvedélyek kifejtésére s bár a szerző maga nagyon soványan ruházta fel a tragikum kellékeivel, a színésznő ha ügyes és tehetsége van, hatás-

sal érzékelheti a színpadon. Kassainétól nem lehet elvitatni sem az elsőt, sem a másodikat, bár a tehetsége még most nincs kellő egyensúlyban ügyességével, azzal, a mit rendes kifejezés szerint színpadi routinnak nevezünk. Kassainéban oly nagy és erős a szenvedély, hogy legtöbb esetben szétőr maga körül minden korlátot s sokkal hatalmasabban tombolja ki magát, sem hogy a routin kisszerű keretében tudna megmaradni. Ez nem hiba, ez a legnagyobb előny, a legbecsesebb adomány, mely nagyon kevésnek jutott ki. Mert idővel, lankadatlan tanulmányok után rendes alakot vesz föl, rendes mederbe tér e szenvedély, mint a szabályozott nagyszerű folyam s bár a láng, a hev ugyanaz marad, mégis egy nagy változáson megy keresztül, t. i. művészivé lesz, s fölemelkedik az eszmény tisztult magaslataira. Meg vagyunk győződve arról, hogy Kassainé el fogja érni a művészet magaslátát (mely felé már is minden erejéből halad) ha bámulatos szenvedélyét, hogy ne mondjuk: tehetségét, a gondolkodás, tanulmányok szárnyaival segíti biztosabb röpülésre, ha nem ijed vissza semmi nehézségtől, miután hivatása öntudatát hordja magában, ha nem állapodik meg féluton, mint annyi képzelgő, hiúságrontott tehetség, hanem lankadatlanul halad kitűzött czélja felé, biztosan, energiával s a fejlődés törvényei szerint. Ó abból a fából van, melyből nagy színésznőket farag a végzet; benne meg vannak az előnyök, a legnemesebb tulajdonok, mik együttesen csak a színművészet legkitűnőbb alakjait charakterizálják.

Tegnapi „Deborah“-ja szép alakítás volt, ha mindent összefoglalunk, de sok kívánni valót hagyott fenn, ha tekintjük a részleteket.

Általában látszott rajta, hogy tehetsége még kiforratlan, még nélkülözi azt a művészi nyugalmat, mely minden vonást jellemzően domborít elő s a számtalan apró részletet elragadó összhangban egyesíti. Egyes jeleketben hatalmasan, valóságos öserővel alakított, de másokban ismét nem emelkedett föl. Legkitűnőbbben sikerült az a momentum, mikor a templomból kijövő Józsefet megátkozta. Itt előnyére vált a féktelen szenvedély. Szép volt az utolsó jelenet is, mikor József kis gyermekének átadja olvasóját s megtörve távozik el egykori férje udvaráról.

Az előadás maga meglehetősen volt. Mátrai (Lőrincz), Prielle (József), Kassai (iskolamester), Dancz Nina (Anna) stb. tettek, a mennyit tehettek. A csekély számú közönség Kassainét minden felvonás után zajos tapsokkal tüntette ki.

Ábrányi Emil.

KÖZGAZDASÁG.

A sétatéri egylet közgyűlése.

A helybeli sétatér-egylet, mely már ma nem csak a kioszk és tő, hanem az egész sétatér gondozását intézi, f. hó 2-án tartotta évi közgyűlését, Tauffer Ferencz elnöktele s szép számú részvényes jelenlétében.

A választmányi jelentésből örömmel értettük, hogy az egylet a sétatér parkszerű berendezése körül a mult évi haladás mellett, a jelen évre több tervvel van készen, s azok egy részét, mely ültetésekkel volt kapcsolatban, a monostori kir. gazdasági tanintézet főkéntésze Ritter ur tervezete szerint, már végre is hajtotta, hogy a diszfaiskola annyira be van állítva, hogy már a nagy közönséget is kész ellátni, a virágház Debreczeni Balázs ur terve után, még ez év folytán ujba lesz építve, s hogy a tervbe vett lövölde-állítás odaig fejlett, hogy a város a terv tanulmányozására saját mérnökök kiküldte.

A pénztárnoki jelentés szintén tanuskodik az egylet helyes vezetéséről. Mint tudjuk, az egyletnek kétféle jövedelmi forrása van, az egyik a sétatéri alap, a másik a részvényesek építkezéseiből befolyó jövedelem. Az elsőre örömmel láttuk, hogy csak is a bókori-iskola 319 ft. bevételt adott, s csak is ülpadokra 335 ft. lett költve, mi által 40 diszes padhoz jutottunk, a második fajta jövedelmi forrásra élénk jelenségképp szolgál, hogy a csónakozási tő két évre 921 ft. hasznóbérért lett kiadva, s hogy a részvényesek két évre 60 ft után 8 ft törlesztő osztalékban részesültek.

A választásokra kerülvén a sor, miután id. Groisz Gusztáv miniszteri tanácsos ur körünkől eltávozott, tiszteletbeli elnökke választatott, elnök lett Tauffer Ferencz. A választmány maradt a régi, csak is két úrült hely töltött be Bogdán István és Demjén László tagok személyével. Intéző dr. Haller Károly, jegyző Gáman Zs., pénztárnok dr. Hintz Gy. működésük iránt az elismerés megleg köszönetben nyilvánult. Az egylet czélja, minden nyereszkeéstől menten, sétatérünk díszítése lévén, kitartást és sikert kívánunk a közügy lelkes barátainak.

— Az orlái részvényes serfőzde alapszabályai, mely a kormány által 1871. febr. 28-án lett megerősítve, előttünk fekszenek. Czélja, az orlái fennálló serfőzde részvényes alaponi tovább fejtsé. A társaság székhelye Szeben. Társaság tőkéje 200000 ft, 1000 db. 200 ftoz részre szóló részvényekben. Mihelyt 500 részvény alá lesz írva, a társaság alakul. Az aláláskor 50% fizetetik be. Választmány 8 tagból áll, kik 4 évre választatnak, 20 részvényt tesznek le, s elnököt és alelnököt maguk közül választanak. Közgyűléseken 5 részvényt ad egy szavazatra. Zárslámláját sept. végén zárja. A részvényekre 6% kamat mellett, a nyeresémet 80% osztja ki, 5% tartaléknak, 10% a választmányának, 5% az üzlet-személyzet közt osztatván ki.

Távirati tudósítás a bécsi tőzsdéről.

Apr. 5-én 5% Metalliques 100 ft 58.45. Kamat —. 5%. Nemzeti kölcsön 100 ft. 68.25. 1860. Kölcsön 95.20. Bankrészvény 726. Hitelintézet részvény 200 ft. 274.—. London 10 ft. st. 100 ft. 23¹/₂ kr. 125.25. Ezüst 122.75. Cs. kir. arany 5.89. Napoleonor 9.96¹/₁₀. Urbéri kötvények: Magyarországi 79.80. Temesi 76.25 Erdélyi 74.25. Horváthországi 83.50.

Felelős szerkesztő Szász Béla.

HIVATALOS.

Sz. 158. 1871.

(124)

(2-3)

Hirdetmény.

Ns. Kolozsmegyei meősi kiküldött egyesbirósága által közhírré tétetik, miszerint esetelki néhai Duha Ferencz hagyatékához tartozó ingóságok u. m. ökrök, tulok, tehén, ló, ezékér, juh, sertés, házi butorok, házi- és gazdasági eszközök, szemes gabonák, az 1871-ik április 15-én délelőtt 10 órakor, a helyszínén Csetelkén tartandó árverezés útján, a legtöbbet ígérőnek készpénz mellett fognak eladatni.

A kiküldött egyesbiróságtól.

Mocson, 1871, ápril 2 kán.

Sz. 1636. 597.

(121)

3-3

Hirdetmény.

A kolozsvári vaspályára további elszállítás végett Dézsaknáról 150 és Tordáról ugyancsak 150 ezer mázsa só még a f. évben lévén fuvarozandó. felhivatnak mindazok, a kik ezen sófuvarozást elvállalni hajlandók és 8 hó alatt foganatosítani képesek is, hogy ebbeli zárt ajánlataikat, melyeknek szabályszerű bélyeggel, és 500 forint bánatpénzzel kell ellátva lenniök, és melyekben a fuvardíjak és százalékos sópadás, minden helyiségre nézve külön avagy együttesen kiteendők és kiirandók ezen felirással: „Ajánlat só-fuvarozásra“, a helybeli m. kir. bányagazgatóságnál, melynek kiadó hivatalában a szerződése feltételek megtudhatók f. év április hó 17-ik napjáig délelőtt 9 óráig nyújtásáig be.

A béérkezett ajánlatok felbontása és tárgyalása ugyancsak ápril hó 17-én délelőtt 10 órakor fog megtörténni.

A beteendő biztosíték külön-külön 8, összesen 16 ezer forintban állapított meg és köteles leendő vállalkozó az elfuvarozandó sómennyiséget Dézsaknán, illetőleg Tordán az ottani mázsán átvenni, a kolozsvári mázsán a vasutnál átadni, és arról a vasuti szekerekbe, vagy pedig a vaspálya udvaron levő raktárakba berakadni, és a sóhiányt mázsánként teljes árban 5 frtal a kincstárnak megfizetni.

Dézsaknán és Tordán a sóhordási költséget a mérlegre, valamint a vasuti szállítási díjakat a kincstár hordozandja.

Külön nyilatkozhatnak vállalkozók ajánlataikban az iránt is, hogy nem lennének-e hajlandók a sószállítást Dézsakna avagy Tordáról egészen N.-Váradig, Szolnokig ez Pestig az ottani sóházakhoz elvállalni és mily fuvardíj és sópadékért?

Kolozsvártt 1871 márcz. 31-én

A m. kir. bányagazgatóságtól.

NEM HIVATALOS.

117

5-5

KARVÁZY GYULA

fűszer-, csemege- és bor-üzletében
kaphatók a legjutányosb árban és
bármely mennyiségben:

Luczerna, Lóher, Baltaczim, Bükköny, Burgundi-répa,
francia-, angol- és olasz-perje magvak.

Továbbá a legfinomabb

aradi henger-liszt

mázsája 16 forint osztr. ért.

Többféle tojás pirosító kivonat (Essenz)

egy üveg ára 10 krajczár,

Ugyanott válthatni jegyeket

eladó jó száraz tűzifára, egy kurta öl 11 frt. o. é.

Raktár: a vasuti indóháznál helytt.

(122)

(3-3)

I. Pályázati hirdetmény!

Mindazon orvosok, kik a hazai nyelvet bírják és pályázni hajtanak Előpatakára, mint rendes fűdő-orvos május 15-étől szeptember 15-éig tartandó fűdő idényre 150 frt fizetés és szabadszállás mellett sziveskedjenek kérelmeket birtokossági elnök gr. Nemes János urhoz április végéig beküldeni.

II. Pályázati hirdetmény!

Ezennel felhivatnak mindazon zenekar vezetői, kik az előpataki zene alatti fűdő idényre, mely kezdetét veszi június 1-jén és tart sept. 1-éig, pályázni ohajtanak, és legkevesebb 14 személyből állanak, kérelmeket birtokossági elnök gr. Nemes János urhoz legkésőbb április hó végeig beadni. El ne mulasszák!

(64)

(9-12)

Vizsgáljatok meg mindent s tartsátok meg a jót!

Számtalan esetben jónak bizonyult s orvosi tekintélyek és magánosok tanúsítványai által kitüntettet gyógyszerek.

Dr. Miller móló-növény-neve.

Leghatásos szer köhögés, mellhurut, nátha, nyálkáság, rekedtség, kezdődő udvós, s a gyermekek számarhurutja ellen; ezer meg ezer esetben bebizonyosult. Egy eredeti üvegárára, használati utasítással 3 nyelven 50 kr. o. é.

Miller óvbalsama göröcsök ellen.

Tűvényes vegytani elemzés szerint 1868 ápril 8-ától a növényország, leghasznosabb nemeiből a legerősebbekből készítve, erősítő és üdítő hatású, fogva messzire kitűnőleg üsmérve a gyermekorvos és végül nyálkásága, emésztéshiány, gyomorgyengeség, göröcsös gyomorba, vérhas, puffadás, és kólika-fájdalmak ellen.

Ezen kívül leghatásos és legerősebb szer hosszas és kimerítő betegségek ellen. Egy eredeti, horgany-kupakkal, pecsét és használati utasítással 3 nyelven ellátott üveg ára 1 fr. 50 kr. Egy kisebb üveg 50 kr. o. é.

Nyomatott az ev. ref. fűtanoda betűivel kiadó-tulajdonos Stein Jánosnál.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pt. Școală - BCU Cluj

Kolozsvártt valódi minőségben csak Binder K. és Dr. Hintz Gy. gyógyszerárakban kaphatók.

Brassóban: Jekelius F. gyógyszerész, Purzengasse; Duschon I. fűszerkereskedőnél fűtér, és Kugler F. gyógyszerész, óvár; Szászvárosban: Specht I. gyógyszerész, Deszterczén; Kelp F. né. Bukarestben: Frank Andr. gyógyszerész, és Oyessa I. né. Gyula-hegyvált; Boos C. né. Csik Szeredán; Winkler F. né. Dében; Krómer Jánosnál; Fegarasban; Megai I. gyógyszerész, Gy.-Szent Miklóson; Fröhlich E. né. Szébenben; Sill M. né. Hosszafaluban; Jekelius A. gyógyszerész, Kézdi-Vásárhelyt; Lukács F. né. Medgyesen; Hienz A. gyógyszerész, Szász Szébenben; Weissórtl. G. A. né. Nagy-Lnyeden; Horváth F. né. Köhalomban; Szentpéteri I. né. Rozsnyón; Römer A. gyógyszerész, Segesvárt; Teutsch J. B. né. ki egyttal alraktárak felállítására is meg van bízva; S.-sz. Györgyön: Csutak és társánál; Feketealomban: Reinhard C. né. Földvált: Folberth E. gyógyszerész.

(25)

(13-30)

Hihetetlen, de mégis igaz,
hogy az alább felsorolt

REGULÁLT ÓRÁK

oly mesés olcsó áron adatnak el.

Csak 10 frt egy valódi ezüst hegeróra, kristályüveg-gel, perez mutatóval, valódi talmi arany-lánczal, medaillonnal és jótállási jeggyel.

Csak 19 frt 50 kr egy valódi angol finom tűz-aranyozású ezüst chronometer óra, kettős köpennyel, finoman zománczozva, kristály-üveggel, finom talmi aranylánczal, medaillonnal és jótállási jeggyel.

Csak 15 frt 50 kr egy valódi angol, finom tűzaranyozású ezüst chronometer óra, egy köpennyel, lánc- és medaillonnal, valamint jótállási jeggyel.

Csak 14 frt egy valódi angol esinos talmi aranyhenger óra, legújabb mintájú, kettős kristályüveggel, melyben a szerkezet elzárva is látható, talmi aranylánc, medaillon és jótállási jeggyel.

Csak 14 frt egy talmi arany óra, kettős köpennyel, savonete, rugóra, kristály-üveg- és nickelművel, valódi talmi aranylánc- és medaillonnal, valamint jótállási jeggyel.

Csak 17 frt egy valódi angol, ezüst horgony óra, kristályüveg- és finom vésettél, lánc- és medaillonnal, valamint jótállási jeggyel.

Csak 15 vagy 18 frt egy angol Prince of Wales, remontoir óra, a legerősebb esűireggel (caliber), kristályüveggel, nickelművel, valódi esinos talmi aranyba foglalva. Ez órák a többiek felett azon előnyvel bírnak, hogy azokat kules nélkül lehet igazítani és felhuzni. Ily órákhoz mindenki egy talmi aranyláncot, medaillont ingyen jótállási jeggyel kap.

Csak 15 vagy 18 frt egy egészen kised női óra, valódi ezüstből, valódi aranyozással, nemkülönbön valódi talmi arany nyaklánczal és jótállási jeggyel.

Csak 13 frt egy ezüst henger óra, rugóra és erős kristályüveggel, nemkülönbön lánc- és medaillonnal talmi aranyból.

Csak 22 frt egy legfinomabb ezüst horgonyóra, 15 rubinra, legfinomabb talmi arany lánc- és medaillonnal.

Csak 22 frt egy ezüst remontoir óra, mely kules nélkül felhuzható, talmi arany lánc- és medaillonnal.

Csak 24, 26, 28 frt arany női órák, lánc, medaillon és jótállási jeggyel.

Minden ezüst és arany óra, a es. kir. fémek bélyegző hivatala által bélyegzett. rövidke frt 1, 1. 30, 1. 60, 2, 3, 4, 5, 6.

hosszúk frt 1. 60, 2. 50, 3, 4, 5, 6, 7.

Valmenynyi órák első minőségűek, és másokkal csekélyebb minőségűekkel fel nem cserélendők. Az összesnek előre beküldése vagy utánvétel mellett, minden megrendelés 24 óra alatt teljesítetik, és a kívántnak meg nem felelő cikkek, a legkésőbbesben kicseréltetnek. Nem regulált órák 2 frttal olcsóbbak. Árjegyzékek ingyen.

Óraművesek és órakereskedők, egy az órák minden nemében nagy választékú készletet találnak, és csak a közvetlen Angolhonból és első kézből megszerzés, valamint a nagyban tömeges árusítás teszi lehetővé az órákat oly olcsón árusítani.

GLATTAU N.

(l. bécsi óratelepszete (Etablissement) 51. Kärtnerstrasse 51. Palais Todesco.

(125)

(1-2)

Egy tapasztalt nevelőnő,

ki a tudományos tárgyak, német- és francia nyelv-, zongorázás- és kézimunkákban alapos oktatást oszt, és jó bizonyítványokat felmutatni képes, állomását változtatni ohajtja. Cím: Römer A., Zilah p. restante.

(119)

(3-3)

Eladó butorok,

5 szobába lévő új butorok és különböző tárgyak olcsó árban eladó.

Értekezhetni a nagy dohánylevél-hez címzet kereskedésben.

(123)

(2-3)

A Sz.-Udvarhely városa területén fekvő ujonnan szervezett só és jód-vegyiték, igen hasznosnak nyilvánult, kellő csinnal és kényelemmel ellátott kádas-fűdő területén, díszes sétatér, teke pálya és vendéglő lévén bé rendezve; ide egy minden tekintetben alkalmas vendéglős kerestetik, kivel a teke pálya és vendéglő bérbeadás, vagy pedig illő jutalék melletti kezelése aránt szerződés kötendő; az illetőnek vagy elfogadható kezserés, vagy pedig másnemű biztosítékkal kell ellátva lenni. Alólirtaknál szóbeli kellő értesülés vehető és szerződés köthető f. év április 20-ig.

Sz.-Udvarhely, márcz. 31-én 1871.

LENGYEL PÉTER

és

GERGELY FERENCZ.

(99)

(4-*)

KARVÁZY GYULA**fűszer-, csemege és bor kereskedésében.**

Schwechati ászok sör egy üveg . . . 36 kr.

Schwechati márcziusi

egy üveg . . . 38 kr.

Dajka sör egy üveg 42 kr.

Bakk-sör egy üveg 42 kr.

Nagyobb megrendelések-nél olcsóbb.

Minden egyes üvegért 10 krajczár visszaadatik.